

[Miljøministeren]

fyldt, er, at disse undersøgelser tager hensyn til *alle* de dannede PCDD og PCDF (og ikke kun 2, 3, 7, 8-TCDD) og til, at stofferne også kan nå mennesker via afgrøder, mælk og kød (og ikke kun via indåndingsluften). Disse undersøgelser er således vigtige for de overvejelser, som angår menneskers mulige udsættelse for PCDD og PCDF fra forbrændingsanlæg. Et andet vigtigt element i disse overvejelser er de sprednings- og deponeringsberegninger, som er foretaget af miljøstyrelsen.

De pågældende to referencer er: »Bundesamt für Umweltschutz (1982): Umweltbelastung durch Dioxine und Furane aus Kommunalen Kehrichtverbrennungsanlagen. Schriftenreihe Umweltschutz, 5, Bern, Schweiz« og »Olie, K. et al. (1983): Formation and Fate of PCDD and PCDF from combustion processes. Chemosphere, 12(4), 627-636«.

Hvad angår den toksikologiske vurdering af PCDD og PCDF, er denne foretaget på grundlag af en lang række *andre* undersøgelser.

Som det fremgår af bilaget til dioxinrapporten (side 17), kan der for 2, 3, 7, 8-TCDD (»Sevesodioxin«) fastsættes et nuleffektniveau for langtidsvirkninger i forsøgsdyr på 1 nanogram/kg legemsvægt/dag. Det umiddelbart vigtigste baggrundsmateriale er:

»Kociba, R. J. et al. (1978): Results of a two-year chronic toxicity and oncogenicity study of 2, 3, 7, 8-tetrachlorodibenzo-p-dioxin in rats. Toxicology and Applied Pharmacology, 46, 279-303«.

»Murray, F. J. et al. (1979): Three generation reproduction study of rats given 2, 3, 7, 8-tetrachlorodibenzo-p-dioxin (TCDD) in the diet. Toxicology and Applied Pharmacology, 50, 241-252«.

Der er naturligvis indgået en lang række andre undersøgelser ved denne vurdering. Der kan f.eks. henvises til følgende oversigtsartikel:

»Kociba, R. J. & Schwetz, B. A. (1982): Toxicity of 2, 3, 7, 8-tetrachlorodibenzo-p-dioxin (TCDD). Drug metabolism Reviews, 13(3), 387-406«.

For at relatere toksiciteten af de øvrige PCDD og PCDF til 2, 3, 7, 8-TCDD er der som nævnt i bilaget til dioxin-rapporten (side 18 og tabel 10, side 20) opstillet omregnings-

faktorer for de enkelte isomergrupper til udregning af de såkaldte »2, 3, 7, 8-TCDD-ækvivalenter«. Som det fremhæves i bilaget (side 18), er alle stofferne inden for hver enkelt isomergruppe tillagt samme toksicitet som den mest toksiske isomer. Dette er gjort for at være på den sikre side, idet den helt nøjagtige fordeling af de enkelte isomerer inden for den enkelte isomergruppe ikke er tilstrækkeligt undersøgt. Også her er der tale om et omfattende materiale. De umiddelbart vigtigste referencer er:

»Poland, A. et al. (1979): Studies on the mechanism of action of the chlorinated dibenzo-p-dioxins and related compounds. Annals New York Academy of Sciences, 320, 214-230«.

»Bradlaw, J. A. et al. (1980): Comparative induction of aryl hydrocarbon hydroxylase activity *in vitro* by analogues of dibenzo-p-dioxin. Fd Cosmet. Toxicol., 18, 627-635«.

»Yoshihara, S. et al. (1981): Inductive effect on hepatic enzymes and acute toxicity of individual polychlorinated dibenzofuran congeners in rats. Toxicology and Applied Pharmacology, 59, 580-588«.

»Bandira, S. et al. (1984): Polychlorinated dibenzofurans (PCDFs): Effects of structure on binding to the 2, 3, 7, 8-TCDD cytosolic receptor protein, AHH induction and toxicity. Toxicology, 32, 131-144«.

Omregningen af det totale dioxinudslip til »2, 3, 7, 8-TCDD-ækvivalenter« er foretaget med baggrund i kemikaliekontrollens analyser af røggas fra Vestforbrændingen, Nybro ved Varde, sammenholdt med ovennævnte reference af »Olie et al.«.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Første behandling af lovforslag nr. L 205:

Forslag til lov om ændring af lov om social bistand. (Ændring af regler om finansiering).
(Fremsat 27/3 85).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Erik B. Smith (S):

Vi har her et lovforslag til første behandling, som er resultatet af dels udvalgsarbejdet, dels ministerens egne overvejelser og vist

[Erik B. Smith]

nok også på adskillige høringsrunder i interesseorganisationerne.

Forslaget har to aspekter: dels det socialpolitiske, dels det kommunalpolitiske, og det er vel ikke forkert at karakterisere forslaget på den måde, at hovedintentionen, i alt fald når vi ser på det kommunalpolitiske, er, at man går væk fra refusioner og over til bloktilskud.

Når det er lede-tråden i forslaget, spørger man uvægerlig, hvad konsekvenserne for den enkelte kommune er. Det står der ikke noget om i bemærkningerne. Jeg gad vide, om man har regnet det ud, men uden det grundlag vil det være meget vanskeligt at tage stilling til den del af forslaget. Jeg går ud fra som en selvfølge, at vi under udvalgsarbejdet vil få sådanne beregninger, men jeg synes nu egentlig nok, at det havde været meget godt at se det i bemærkningerne.

Jeg kan i øvrigt hilse med tilfredshed, at man ikke forestiller sig, at dette forslag skal træde i kraft før 1. januar 1987, og det vil sige, at indenrigsministerens lovforslag først skal ud, og det kender vi ikke. Vi kender heller ikke betænkningen om byrdefordeling; den er endnu ikke offentliggjort. Det forekommer mildt sagt, at det er en lidt omvendt rækkefølge, hvis vi ser på den kommunalpolitiske indfaldsvinkel til dette her.

Endelig er der det, at indenrigsministeren har ført en særlig politik over for kommunerne, den såkaldte konjunkturregulering, som ministeren kalder det. Vi andre kalder det konfiskationer, og nogle kalder det gemene nedskæringer. Men hvis det er en politik, indenrigsministeren skal kunne fortsætte, må indenrigsministerens ministerkolleger jo fylde op i bøtten, og det er en af de ting, som socialministeren tilsyneladende er med til, og det synes vi ikke er nogen god idé.

Hvad angår det socialpolitiske, synes vi, at aspekterne er for få og små. Når kommissoriet lægger op til at styrke det forebyggende og opsøgende arbejde, synes vi, man burde tage med at give statsrefusion til opsøgende og forebyggende arbejde. Det vil vi gerne arbejde for i udvalget i håb om, at vi kan få tilslutning til en eller anden form for statslig refusion til den del af kommunernes arbejde.

Sammenslutningen af sociale udvalg har peget på, at det ville være rigtigt at hæve den statslige refusion for kontanthjælpen til 75 pct., og det er med den begrundelse, at ud-

gifterne hertil er konjunkturbestemte og helt afgørende udtryk for regeringens egen politik. Det er et synspunkt, vi deler i socialdemokratiet, og samtidig vil jeg gerne pege på, om man ikke bør overveje, om de nye regler ved tildeling af førtidspension, navnlig for så vidt angår det sociale kriterium, ikke bør medføre, om kommunerne på en eller anden måde skal med. Under udvalgsarbejdet vil vi prøve at afdække problemer og fordele ved en sådan kommunal andel.

Socialministeren har i sine bemærkninger også udtrykt noget om en hensigtsmæssig arbejdsfordeling mellem sygehusvæsenet og socialvæsenet. Nu kan vi jo ikke vide med sikkerhed, hvad disse bemærkninger hentyder til, men det kan godt være, de hentyder til, at der måske er enkelte kommuner, som har påfaldende mange plejehjemspatienter liggende på sygehusene, ikke til behandling, men til pleje. Her er besparelserne jo i givet fald ganske åbenbare, og det er hverken socialpolitisk eller samfundsøkonomisk acceptabelt.

Det er muligt, at vi under udvalgsarbejdet bør beskæftige os med disse forhold for at få belyst problemernes omfang og diskutere, hvorvidt det vil være hensigtsmæssigt at indbygge en eller anden form for bremseklovs, så åbenbart misbrug undgås. Det er klart, at indenrigsministeren, som jo har sygehusvæsenet under sit ansvarsområde, i givet fald må inddrages.

Sondringen mellem de over eller under 67-årige synes vi i socialdemokratiet ikke er den bedste. Det er der vist heller ingen andre der synes; i alt fald ikke så vidt vi er orienteret. Vi tror, det er bedre at fastholde sondringen på indholdet fremfor på alder. Det giver vist alt for meget bureaukrati, og det er vel ikke det, regeringen vil slå sig til ridder på.

Det har været fremme i debatten, at man i forbindelse med en eventuel omlægning af refusionerne bør overveje begrænsninger i ankeadgangen eller begrænsninger i regelstyringen; dér vil man ikke kunne finde socialdemokratiet. Vi ønsker kort sagt ikke yderligere begrænsninger på disse områder.

Min konklusion må blive, at forbedringerne socialpolitisk er for få og små, og at forslaget kommunalpolitisk er helt uacceptabelt. Vi ønsker derfor ikke på det nuværende grundlag at medvirke ved lovforslagets gennemførelse.

Karen Højte Jensen (KF):

Jeg vil se, om jeg kan undlade at holde en sørgmodig tale, som den forrige taler gjorde.

Jeg hilser lovforslaget velkommen; det er et forslag, som vil fremme det kommunale selvstyre. Det er et godt princip, at den myndighed, der har ansvaret for at løse en opgave, i størst mulig udstrækning også har det økonomiske ansvar. Det er det såkaldte neutralitetsprincip, som i praksis betyder, at kommunerne vælger tilbud og service ud fra princippet om, hvad der er det bedste for borgerne, hvad der er det mest hensigtsmæssige, helt uafhængigt af hensynet til forskelle i refusioner.

Refusionstænkning sker dog næppe i de enkelte sagers tilrettelægning, men på områder, og jeg synes, vi skal være varsomme med her at tale om misbrug. Jeg har generelt stor tillid til kommunalpolitikeres dømmekraft og vurdering af, hvad der er nødvendigt i de enkelte tilfælde.

En positiv konsekvens af omlægningen er også den administrative forenkling, der kommer ikke mindst på daginstitutionsområdet. Finansieringsomlægningen fremmer en bedre ressourceudnyttelse og letter den igangværende omstilling på det sociale serviceområde. Med bortfaldet af statsrefusionerne skal der foretages en regulering af de generelle tilskud til kommuner og amtskommuner. Justering i beregningssystemerne skal sikre, at de enkelte kommuners økonomi påvirkes mindst muligt af omlægningen. Der skal findes en ordening; vil jeg gerne understrege, der ikke skaber store økonomiske forskydninger mellem kommunerne. Under udvalgsarbejdet får vi mulighed for at arbejde med forslagens enkelte dele.

Et af de emner, som vi må se på i udvalget, er 67 års grænsen og fordelingen af en række udgifter mellem amter og kommuner. Grundlæggende er sammenhængen mellem økonomisk ansvar og kompetence og så forenklingen. Mindre kontrol og færre statslige reguleringer er positive ting, som også er konsekvenser af forslaget. Dog må centrale myndigheder fortsat have mulighed for at følge udviklingen i de enkelte kommuner.

Jeg er enig med hr. Erik B. Smith i, at rådgivning og vejledning er vigtig, men jeg er aldeles uenig, når hr. Erik B. Smith mener, at vi nu skal til at have refusion på dette områ-

de. Hvordan vil man sondre mellem, hvornår det er rådgivning og vejledning og noget andet? Der lægges virkelig her op til refusionstænkning, og det ville kræve en omfattende bureaukratisk kontrol, som vi på forhånd må sige ville være umulig, og jeg tror ikke, det fremmer arbejdet for borgerne i den enkelte kommune.

Må jeg sluttelig rose ministeren for, at ikrafttrædelsesdatoen er udskudt til 1. januar 1987. Det letter kommunernes planlægning og er god fødselshjælp til at få de positive intentioner omsat i praksis. Vi vil arbejde for en hurtig og effektiv udvalgsbehandling.

Thor Pedersen (V):

Der er virkelig grund til at takke ministeren for, at dette lovforslag fremsættes, og for, at det sker nu, selv om det først skal have virkning fra 1. januar 1987, for det betyder, at kommuner og amtskommuner kan planlægge efter det i god tid. Lovforslaget omfatter en generel omlægning fra statslige refusioner til generelle tilskud til amts- og primærkommunerne, en omlægning, vi i venstre imødeser med tilfredshed, idet den sikrer det hovedhensyn, at kommunerne både skal have den største grad af kompetence og det til kompetencen hørende ansvar. Føres dette lovforslag ud i livet, vil der være tale om en væsentlig styrkelse af det kommunale selvstyre. Dette sikres bl.a. i bemærkningerne vedrørende de tre hovedhensyn. For det første ansvarshensynet, hvorefter den kommunale myndighed, der har ansvaret for en opgaves løsning, også bærer udgifterne herved. For det andet neutralitetshensynet, der sikrer, at den kommunale myndighed har samme andel af udgifterne ved alle ydelser, den er ansvarlig for, og endelig for det tredje samordningshensynet, der sikrer, at den kommunale myndighed deltager finansielt i følgerne af sine beslutninger, også selv om konsekvenserne giver sig udslag i aktiviteter, der hører under en anden myndigheds ansvarsområde.

Når de statslige refusioner overgår til generelle tilskud, vil det medføre, at de kommunale beslutningstagere vil have større valgfrihed på det sociale område til fordel for brugerne, og faren for refusionstænkning vil være fjernet, et problem, som vi, der deltager i dansk kommunestyre, selvfølgelig ikke selv har taget del i, men som vi har hørt

[Thor Pedersen]

om fra andre kommuner. Nu skal de kommunale beslutningstagere vurdere alternative løsninger på baggrund af de faktiske objektive omkostninger og ikke mulige omkostninger efter eventuel statsrefusion. Dette sikrer en bedre udnyttelse af samfundets ressourcer, det letter det administrative arbejde, og det væsentlige: alt sammen til glæde for brugerne af vort sociale system. Det sikrer også det sunde princip, at den amts- eller primærkommune, der ønsker et højere serviceniveau, end hvad der er almindeligt gældende, selv må betale den højere udgift, der er forbundet hermed. Der vil ikke som i dag blive tale om en præmiering fra statskassen over den statslige procentrefusion.

Jeg skal ikke her gentage de delområder, der bliver berørt ved overgangen fra statsrefusion til primær- eller amtskommunal egenfinansiering, men kan henvise til forslaget og bemærkningernes klare tekst, og jeg skal oplyse, at vi i venstre er ganske enige i disse løsningsforslag.

Men jeg vil gerne knytte en kommentar til lovforslagets indførelse af faste bindende takster for institutionstilbud i amts- eller primærkommunal regie mellem disse myndigheder. Det er et stort fremskridt, at den kommunale myndighed, der har accepteret et tilbud fra en anden myndighed, også i forvejen kender den faktiske omkostning, samtidig med at det sikres, at den myndighed, der giver tilbuddet, også er ansvarlig for den løbende revision af sådanne aktivitetsområder.

Sådan er det ikke i dag. Hvis der f.eks. er tale om, at en amtskommunal institution giver et tilbud til en primærkommune, er afregning altid efter regning, a conto-betaling og efterfølgende opgørelse efterfølgende år, hvor det gøres op efter belægningsprocent, hvor meget den faktiske udgift har været, og den regning tilskrives man så primærkommunen. Det ville rent faktisk svare til, at man, hvis man tog ind på et hotel, hvor man fik at vide, at et værelse kostede 300 kr. for en overnatning, dagen efter blev præsenteret for en regning lydende på 8.000 kr., fordi man også skulle dække udgiften ved alle de tomme værelser. Det kommer man bort fra ved denne omlægning.

Generelt vil dette lovforslag være en landvinding for det kommunale selvstyre, og jeg må i modsætning til tidligere talere sige, at jeg principielt synes, det er beklageligt, at det

ikke kan træde i kraft allerede pr. 1. januar 1986, fordi det er så godt både socialpolitisk og kommunalpolitisk.

Derfor skal jeg tilsige forslaget en hurtig og velvillig udvalgsbehandling, og jeg skal også anbefale forslaget til en hurtig vedtagelse senere.

Agerschou (SF):

Formålet med lovforslaget er en afskaffelse af statens refusioner til visse sociale udgifter, som kommunerne nu afholder. De skal omlægges til bloktilskud, og som hr. Erik B. Smith var inde på, sker der det, at indenrigsministeren tager med den ene hånd, hvorefter socialministeren fylder i med den anden hånd, så indenrigsministeren på et senere tidspunkt har noget mere at tage af.

Det forslag, vi behandler nu, har regeringen arbejdet på i flere år. Det konkrete forslag er mindre omfattende end tidligere udkast, men det er ikke mere genialt - tværtimod. I forslaget skelnes der mellem brugere, der er over 67 år, og brugere, der er under 67 år, når forskellige former for sociale ydelser skal finansieres. Hvis brugeren er fyldt 67 år, er det kommunen, der skal betale det hele. Hvis brugeren er under 67 år, deles udgifterne ligeligt mellem amt og kommune. Den idé må være fostret i træthed og depression en sen natteime ved et skrivebord i socialministeriet. Anden forklaring kan ikke gives. På forhånd ville jeg ikke have troet, at nogen, der var ved sine fulde fem, kunne finde på det projekt. Denne aldersopdeling er tilfældig og vil give anledning til administrativt bøvvl mellem kommuner og amter, som om de ikke havde nok at slås med hinanden om i forvejen.

Nu skal der f.eks. tilsyneladende skelnes mellem, om indkøbte hjælpemidler skal anvendes af brugere over eller under 67 år, og om hjemmehjælp skal ydes til folk, der er på den ene eller anden side af aldersgrænsen. Der kan forudses et større administrativt cirkus. Det bliver f.eks. interessant at se, hvordan man vil løse problemet, når modtageren af en ydelse er en familie med medlemmer, der er uvenlige nok til at befinde sig på begge sider af den tilfældigt valgte aldersgrænse.

I bemærkningerne til forslaget er ministeren arrogant nok til at hævde, at en gennemførelse af lovforslaget vil betyde administrati-

[Agerschou]

ve lettelse for kommunerne. Hvis der ikke er tale om en arrogant bemærkning, er der tale om en ualmindelig uvidenhed om, hvad der foregår i praksis i kommunerne.

Selv om man havde det synspunkt, at statsrefusionerne skulle omlægges til bloktilskud, er der tale om et usammenhængende forslag, der ikke løser problemerne, men rimeligvis forøger dem, og så hjælper det ikke, at man i bemærkningerne til forslaget forsøger at formulere sig ud af den situation.

I øvrigt har SF det principielle synspunkt, at statsrefusionerne på det sociale område bør bevares og i nogle tilfælde forbedres. Vi er f.eks. enige med socialdemokratiet i, at der burde indføres en refusion for opsøgende og forebyggende arbejde. Der skal rimeligvis også ske andre omlægninger, og det ville vi i givet fald gerne medvirke til, men vi mener, at refusionerne skal bevares. Det hænger sammen med, at de kan bruges til at sikre en vis minimumsstandard, og det mener vi faktisk er betryggende.

Ligeegyldigt hvad regeringen foretager sig, har den gjort sig til vane at hævde, at forslag af denne slags vil betyde øget decentralisering og øget kommunalt selvstyre. Det, regeringen aldrig siger, er, at også kommunal selvforvaltning fungerer inden for nogle ganske bestemte rammer. I stedet lader man, som om der ingen rammer er, og det betyder uvægerlig, at det er de stærkes, de velbjærgedes rammer, der kommer til at bestemme store dele af, hvad der foregår.

I SF erkender vi, at der altid vil være rammer, også i en kommunal selvforvaltning, og vi mener, at disse rammer skal sættes, så de sikrer udsatte grupper en minimumsstandard, som man ikke kan gå under. Det ønsker regeringen ikke. Tværtimod ville den helst være kommet med et endnu mere omfattende forslag end det, der er til behandling i dag, og så vidt jeg husker, truer man i bemærkningerne med, at det kommer på et senere tidspunkt.

Til slut skal jeg sige, at SF altså er imod både det konkrete indhold i forslaget og den filosofi, der ligger bagved.

Aase Olesen (RV):

Jeg kan måske efter denne røst fra for tiden sige, at al erfaring med refusioner viser, at det ikke var og er en beskyttelse af svagt

funderede kommuner – tværtimod. Udviklingen op gennem 1960erne og 1970erne viste netop, at refusionssystemet kunne bruges af velhaverkommunerne til at indføre en standard, som i virkeligheden blev finansieret af resten af landet. Det er baggrunden for, at det radikale venstre altid har tilsluttet sig bestræbelser på at gå over til bloktilskudsordninger, og vi kan fuldt ud støtte også dette lovforslags intentioner om at indrette finansieringssystemet således, at det fremmer en samordning mellem de forskellige sociale instanser i kommunerne, fremmer forebyggelse og forbedrer ressourceanvendelsen.

Vi vil meget gerne understrege, at vi med dette forslag får lagt ansvar og beslutning sammen med selve finansieringen, og vi kan som bekendt arbejde for i de kommende år i højere grad at tilgodese denne hensigt, herunder være med til at gå over til en egentlig kommunal finansiering af en række ordninger.

Vi er enige i lovforslagets intentioner og også i de elementer, som det består af. Den socialdemokratiske ordfører karakteriserede det sådan, at forslagene var for få og for små. Jeg vil lidt mere venligt sige, at det måske er udtryk for ministerens fredsommelighed. Ingen er jo i tvivl om, at ministeren havde ønsket sig et mere omfattende forslag, men jeg kan forstå, at man ikke i regeringen har ønsket på nogen måde at komme i krig med kommunerne om nogen af disse ting, og derfor har man taget alt ud, som kunne give anledning til kritik.

Det skal ministeren ikke have utak for. Det er altid klogt at lytte til de kommunale organisationer, men jeg vil dog godt sige, at i sidste ende er det vores opgave herinde at stille minimumskrav, som vi vil have opfyldt på forskellige områder, og jeg vil godt sige, at vedrørende plejepatienter kunne det have været på sin plads, om ministeren havde holdt fast, sådan at man kunne undgå at have plejepatienter liggende på sygehusene. Jeg ved ikke, hvorfor ministeren har holdt sig så meget tilbage på dette punkt, men jeg går ud fra, at vi fortsat kan overveje det. Jeg kender godt de kommunale indvendinger, nemlig at det er meget få, der ligger tilbage, men vi ved dog alle, at der i hvert fald er ét amt, som har så mange plejepatienter liggende, at der er til et helt plejehjem.

[Aase Olesen]

Jeg er enig i princippet om en aldersopdeling, idet jeg opfatter dette forslag sådan, at foranstaltninger for børn og for folk over 67 år er noget, som skal findes i ethvert samfund og i alle kommuner. Der er ikke noget specielt i, at disse grupper skal have støtte fra det offentlige, hvorimod foranstaltninger for folk i den erhvervsdygtige alder er specielle og fortrinnsvis samlet på amtskommunale institutioner. Derfor har man fået denne opdeling.

Jeg er enig i takstsystemet, og jeg tror, det bliver et meget værdifuldt bidrag til opfyldelse af kommunernes ønsker om og muligheder for at styre økonomien.

Vi finder det også meget udmærket, at ikrafttrædelsen er skudt ud til den 1. januar 1987. Der skal foregå meget inden da, og det kan være meget fornuftigt, at vi først får en debat om dette forslags socialpolitiske aspekter og dernæst ser på, hvordan det skal finansieres.

Vores sigte med arbejdet vedrørende byrdefordelingsproblemerne i denne sag vil være, at dette forslag skal føre til mindst mulig ændring af den eksisterende byrdefordeling. Så kan vi i øvrigt diskutere byrdefordeling for sig, men for dette forslags vedkommende må det være et mål, at det giver anledning til størst mulig byrdefordelmæssig neutralitet.

Birgith Mogensen (CD):

Kommuner og amtskommuner bliver mere selvstændige, når man omlægger statens refusion til bloktilskud på det sociale område. Det betyder en bedre omkostningsbevidsthed i de enkelte tilfælde.

Lovforslaget fremmer ligeledes en finansieringsmæssig neutralitet mellem sammenhængende ydelser, således at der åbnes mulighed for et øget samarbejde mellem kommuner og amtskommuner om tilrettelæggelsen af foranstaltninger, der er nært forbundet med hinanden.

Følgen heraf er bedre samfundsøkonomiske resultater, og borgerne opnår en forbedret og mere sikker samordning af sociale tilbud.

Praktiseringen af de nye finansieringsregler bevirker i øvrigt, at der kan etableres forsøg og visse ændringer. Desuden er det me-

get vigtigt, at de enkelte ydelser og foranstaltninger ikke berøres af lovforslaget.

CD tilslutter sig L 205, også fordi disse nye finansieringsregler vil forenkle det administrative arbejde i ret høj grad.

Tinning (VS):

Jeg tror, det er en god ting, at dette lovforslag er kommet, for jeg tror, det er på høje tid, at der er nogle flere, der er med til at bestemme, hvad der skal foregå i hele dette meget omfattende forløb.

Jeg tror, vi alle sammen kan være enige i det, fru Aase Olesen siger, at det er en god ting at fremme samordningen mellem sammenhængende funktioner, at det er en god ting ved tilskyndelse, forebyggelse og anden socialpolitisk hensigtsmæssig adfærd at fremme en bedre ressourceanvendelse. Det er en god ting at fremme forskellige forsøgsordninger. Jeg tror, vi alle sammen er enige i de intentioner, som blev skitseret i december 1980 i kommissoriet for den arbejdsgruppe, som dengang blev nedsat. Det, som så er det interessante, er naturligvis, i hvor høj grad det foreliggende lovforslag opfylder de intentioner, og dér er problemet desværre, at det i vid udstrækning er umuligt at se for de ikke indviede.

Fru Aase Olesen kan have en fordel, nemlig den, der består i at være – det er i hvert fald på en vis måde en fordel – medlem af det radikale venstre, for dermed får hun muligvis en række informationer noget før og noget mere udførlige, end vi andre gør. Det skal jeg nu ikke gøre mig klog på, men når fru Aase Olesen siger, at hun uden videre kan tilslutte sig ikke bare intentionerne i lovforslaget – jeg vil godt vide, hvem der ikke kan tilslutte sig dem – men også elementerne deri, så mener jeg, at enten bygger fru Aase Olesen på ting, vi andre ikke kender – og det er selvfølgelig ikke forbudt, men det ville dog være rart, om vi så fik noget at vide om, hvad det var – eller også skylder fru Aase Olesen os nogle egentlige argumentationer.

Jeg synes, der er et par problemer, vi kunne tage fat på. Det ene er det, som både hr. Erik B. Smith og hr. Agerschou har været inde på: hvordan hænger dette egentlig sammen med indenrigsministerens forvaltning af bloktilskudsområdet med den såkaldte konjunkturregulering? Sker der ikke lige netop

[Tinning]

det, at det, som på en eller anden måde fra socialministerens side bliver lagt i disse kasser, bliver fjernet igen af indenrigsministeren? Jeg har godt læst, at socialministeren siger: bare rolig, vi laver ganske vist en omlægning fra refusion til bloktilskud, men det er de samme beløb, vi snakker om, der er ikke i dette lovforslag indbygget egentlige besparelser. Jeg føler mig overbevist om, at selvfølgelig er der ikke det, og en af grundene til, at der ikke er det, er, at besparelserne kommer på en anden måde; de kommer nemlig, når indenrigsministeren næste gang finder på at udfolde sig på dette felt. Det er det ene problem, som vi nødvendigvis må diskutere mere.

Et andet problem er førtidspensionen. Jeg synes, det er rigtigt af hr. Erik B. Smith at hive det frem, for hvad får vi at vide i bemærkningerne til lovforslaget her? Ja, vi får at vide, at man ganske vist har diskuteret, om ikke man skulle gøre noget ved hele området med førtidspensionerne, men at man vil tage det op senere, hvis der viser sig behov herfor. En klassisk ministeriel bemærkning. Når man ikke ved, hvad man i øvrigt skal sige, så siger man: det kigger vi på senere, hvis der viser sig behov herfor. Hvis vi andre om et år spørger: hvorfor har man ikke gjort noget? Så er svaret: det er, fordi der ikke har vist sig behov. Og hvis vi andre spørger om et år: hvorfor har man gjort noget? Så siger man, det er, fordi der har vist sig behov. Jeg mener, vi må have at vide, hvad det er, der gør, at man skønner, at der endnu ikke har vist sig behov herfor, som det hedder. Det er vi da nødt til at vide, mener jeg, inden vi kan sige, om vi tilslutter os eller vi ikke tilslutter os elementerne i lovforslaget.

Derudover synes jeg, det må være helt afgørende mere detaljeret at få at vide, hvordan man forestiller sig, at de forskellige pengestrømme – det er jo det, det handler om – kommer til at se ud efter dette lovforslags eventuelle ikrafttræden.

Jeg vil altså sige, at intentionerne bag det arbejde, der er sat i gang, kan vi i vid udstrækning være med på, men efter at have læst lovforslaget synes jeg, det er mere end tvivlsomt, om det også gælder udmøntningen. Vi tilslutter os altså hensigten, men er imod det konkrete indhold, og det er selvfølgelig ikke så mærkeligt. Det hænger sammen

med, at denne regering langt hen ad vejen siger, at af hensyn til borgerne, af hensyn til samordningen, af hensyn til, ja, afbureaukratiseringen – og så får vi grænsen på de 67 år. Her synes jeg egentlig også – det bliver en sidebemærkning – vi har brug for at få noget mere at vide end blot, at der er noget, som hedder »den erhvervsdygtige alder«, og så er der den alder, der kommer bagefter. Og når grænsen er 67 år dér, har vi altså valgt den. Hvordan den grænse hænger sammen med afbureaukratisering er, som også hr. Ager-schou – forholdsvis malende – var inde på, meget, meget vanskeligt at forstå, og også her må jeg sige: jeg er overrasket over, at de radikales ordfører bare siger: vi tilslutter os elementet. Hvordan kan man det? Det her er én kæmpebureaukratisering, det kan ikke blive andet, og så siger de radikale: det køber vi. Men så ved vi da, at det er meningen.

Jeg vil da godt love, at vi vil gå ind i udvalgsarbejdet og forsøge at finde ud af, hvad dette i virkeligheden kommer til at betyde, og skulle det betyde, at udvalgsarbejdet trækker lidt ud, synes jeg ikke, det er det afgørende. Jeg er enig med ministeren, der har flyttet ikrafttrædelsesdatoen til den 1. januar 1987, for skal det gøres, så skal det i det mindste gøres ordentligt.

Pia Kjærsgaard (FP):

Socialministerens forslag sætter fokus på nogle administrative ting, herunder forslag, der betyder fuldstændigt bortfald af arbejdskrævende administration.

Den slags er jo sød musik for fremskridtspartiet, der til enhver tid kan støtte forslag, der betyder administrative besparelser.

Men der er andre ting i forslaget, som vi ikke finder er lige så positive. Det er den trods alt fortsatte fordeling af de økonomiske byrder mellem stat, amt og kommune. Fremskridtspartiet har altid fundet, at en amtskommune er et overflødigt mellemlid mellem stat og kommune, og vi er således ikke tilhængere af den fortsatte involvering af mellemlid. Gik man den direkte vej, var det ikke nødvendigt at lave et nyt lovforslag, hvori man opererer med opdeling af de økonomiske byrder i 50, 75 og 100 pct., afhængigt af hvad vi taler om.

Men lad det nu ligge. Vi kan i det mindste glæde os over, at forslaget tilsyneladende

[Pia Kjærsgaard]

betyder administrative lettelser specielt for kommunerne. Det kan måske betyde besparelser, der kommer kommunens borgere til gode. Som bekendt gør mange bække små en stor å.

Besparelserne må bare ikke ske over for pensionister på plejehjem, hvor forslaget vil sikre en nedbringelse af udgifterne for kommunen. I selve forslaget skal der indføres takster som betaling for institutionsplads, og ifølge bemærkningerne sker disse taksters fastsættelse for 1 år ad gangen uden adgang til efterregulering. Hvad tænker socialministeren helt præcis på med den bemærkning om forbud mod efterregulering? Presser man ikke dermed de budgetterede tal i vejret med risiko for enten over- eller underforbrug af penge? Selv regeringen kender jo til begrebet »tillægsbevillinger«.

Dette lovforslag indebærer ikke nogen specielle økonomiske fordele for de personer, det drejer sig om, nemlig dem, der er på kommunale eller amtskommunale institutioner, men betyder stort set kun omfordeling fra den ene kasse til den anden.

Da vi som sagt synes, der er for mange uafklarede punkter i forslaget, vil vi vente med at tage stilling til efter endt udvalgsbehandling.

Socialministeren (Elsebeth Kock-Petersen):

Jeg vil gerne først takke for de mange positive bemærkninger, der er kommet om lovforslaget.

Jeg vil indledningsvis sige, at jeg under forberedelsen af lovforslaget har lagt vægt på netop også at kunne inddrage den kommunale verden og andre interesserede, således at man havde mulighed for en drøftelse.

Jeg har i fremsættelsestalen nøje beskrevet det oplæg, der er kommet fra socialministeriet, og deraf kan man også se, på hvilke punkter den diskussion, der har været ført i den kommunale verden, har påvirket det lovforslag, der nu er fremsat.

Det skal være min kommentar til hr. Erik B. Smiths bemærkninger om det med førtidspensionen, hvor der oprindeligt i oplægget fra socialministeriets side var tale om, at der skulle være en kommunal medfinansiering. Det er da helt indlysende, at folketing og udvalg, som fru Aase Olesen også var inde på, er dem, der i sidste ende bestemmer,

hvordan det skal se ud. Jeg synes bare, det var mest regulært at lægge det frem, der har været oplægget, de synspunkter, der har været fremme i den diskussion, der har været, således at folketinget, om jeg så må sige, fik synspunkterne lagt på bordet. Men det siger sig selv, at udvalget vil få høringssvarene, plus at man selvfølgelig også fra socialministeriets side vil være helt åben over for at gå ind på de spørgsmål, der er nævnt, også vedrørende førtidspensionsområdet.

Med hensyn til bemærkningen fra hr. Erik B. Smith og fru Aase Olesen om betaling for ophold på sygehus, som der er gjort en bemærkning om i lovforslaget, er der det at sige, at det rent formelt ligger sådan, at det ikke er noget, der lovgivningsmæssigt hører under socialministeriets ressort, men derimod under indenrigsministeriets. Der er helt klart her brug for et samarbejde mellem de to ressorts.

Med hensyn til 67 års grænsen, som flere ordførere har været inde på, skal jeg på nuværende tidspunkt blot komme med denne bemærkning: der er ikke nogen tvivl om, at man, hvis man vil, kan beskrive denne 67 års grænse som noget, der vil give en masse besvær, men man kan sandelig også omvendt sige, at netop dette, at man laver nogle finansieringsregler, der både involverer kommuner og amter for dem under 67, indebærer et incitament til et samarbejde mellem disse to myndigheder. Den simple filosofi er set med mine øjne, at borgeren sådan set kan være nogenlunde ligeglad med, om det er kommune eller amt, der står for det ene eller det andet eller skal betale det ene eller det andet. Borgeren må være interesseret i at få det bedste tilbud gennem en koordinering mellem disse to instanser, hvis der er brug for det.

Det er rigtigt, som hr. Erik B. Smith var inde på, at der også er nogle kommunalpolitiske og kommunaløkonomiske konsekvenser, og det siger sig selv, at de også skal inddrages, selv om det er en given ting, at der med de synspunkter, der ligger i lovforslaget her, netop er taget socialpolitiske hensyn. Intentionen vil netop være, når vi kommer til den økonomiske side af det, som også flere ordførere har været inde på, at den enkelte kommune skal berøres mindst muligt.

Jeg vil godt komme med en enkelt bemærkning i anledning af fru Karen Højte

[Socialministeren]

Jensens synspunkter vedrørende kommunernes refusionstænkning. Det er helt bevidst, at jeg ikke har brugt det ord – det lyder lidt odiøst – ud fra den betragtning, at hvis vi har nogle regler, der fremmer en forkert tænkemåde, så må det være vores ansvar at lave de regler om fremfor at klandre kommunerne for, at de udnytter de regler, der nu engang gælder.

Jeg håber på baggrund af førstebehandlingen her, at man i socialudvalget vil gå positivt og aktivt ind i arbejdet med forslaget og selvfølgelig stille nogle afklarende spørgsmål, så vi kan få en videre drøftelse af elementerne i forslaget. Jeg har forsøgt i lovforslaget og i fremsættelsestalen åbent at lægge frem de overvejelser, vi har været igennem, og de synspunkter, der er blevet fremlagt, og jeg håber, at vi i fællesskab kan komme frem til et hurtigt resultat, således at kommunerne på et så tidligt tidspunkt som muligt ved, hvilket grundlag de kan disponere på.

(Kort bemærkning).

Baadsgaard (S):

Når jeg tøvede, var det, fordi jeg var lidt i tvivl om, hvorvidt indenrigsministeren ville tage ordet i anledning af fru Aase Olesens bemærkning om, at dette forslag ikke måtte få byrdefordelingsmæssige konsekvenser; det skulle være byrdefordelingsmæssigt neutralt, sagde fru Aase Olesen. Så vil jeg gerne spørge fru Aase Olesen, om en øget byrde på 31 mill. kr., som dette forslag vil betyde for Randers kommune, vil være udtryk for, at forslaget er neutralt. Hvis man lægger det om for Randers kommune, betyder det 31 mill. kr. i forøget udgift.

Det er et direkte spørgsmål, og når jeg nu tager Randers frem, er det ikke, fordi Randers er noget specielt; det er den samme tendens, der går igen i de forskellige større provinsbyer.

Aase Olesen (RV):

Det radikale venstre går ind for dette forslag under forudsætning af, at der ændres på de generelle kriterier for bloktilskud, således at man får den mindst mulige ændring af byrdefordelingen. Det er kun en uddybning af, hvad jeg sagde tidligere.

Karen Højte Jensen (KF):

Jeg vil gerne stille hr. Baadsgaard det konkrete spørgsmål: på hvilket beregningsgrundlag nåede man i Randers kommune frem til det tal? Er man i Randers kommune synsk? Så vidt mig bekendt – jeg har også en del kendskab til det sociale system i en kommune – har man overhovedet ingen retningslinier for, hvordan man skal vurdere det, og jeg synes, man skal være varsom med at overspille her og nu, uden at man har noget konkret at holde sig til.

(Kort bemærkning).

Baadsgaard (S):

Disse beregninger er foretaget på grundlag af de udmeldinger, der er blevet givet fra ministerierne. Jeg skal ikke her kunne gøre rede for, hvordan det er, men jeg kan overdrage det til fru Karen Højte Jensen at studere nærmere, på hvilket grundlag det har fundet sted. Jeg betvivler ikke udregningens rigtighed.

(Kort bemærkning).

Karen Højte Jensen (KF):

Jeg mener, det er nødvendigt her at sige, at de udmeldinger, der er sket til kommunerne nu, ikke drejer sig om, hvordan man skal omberegne refusionerne til bloktilskud – og jeg tror oven i købet, jeg har ret.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til socialudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) *Forhandling om redegørelse nr. R 12:*

Indenrigsministerens redegørelse af 21. marts 1985 om etik og medicinsk teknik.